

Al darrera sempre hi ha un Excel

Published by [Anna Cerdà i Callís](#) [1] on 09/10/2015 - 10:20 | Last modification: 10/06/2026 - 13:05

INTERACCIÓ 15

Fa més de deu anys em trobava en un moment de pausa laboral. Acabava de tancar una etapa no gaire llarga però molt intensa en una feina on havia après molt, i tenia uns quants mesos per descansar i reflexionar. Però és clar, havia d'anar buscant una altra cosa... Vaig acudir a gent coneguda, i un d'ells -un dels meus millors professors a la facultat- em va fer la pregunta clau, una que jo en aquell moment no sabia si volia o podria respondre: però tu què vols fer? Atenció, que no em va dir què SAPS fer, sinó què VOLS fer... Em vaig quedar una mica clavada, i va atacar pel lateral: "Tu et veus escrivint guions, o dirigint *pel·lis* o programes de tele? O et veus més fent producció, gestionant els recursos necessaris perquè altres ho facin?" Aquí ja vaig veure per on anava. No recordo exactament què li vaig respondre -ja us dic que fa molt de temps- però crec que em vaig treure de la màniga una *milonga* sobre la "producció creativa" i què sé jo.

Total, que la institució on treballava no necessitava ningú, en aquell moment, així que me'n vaig tornar a casa i vaig seguir buscant/pensant. Al cap de poc una antiga cap em va trucar per una vacant i així va ser com el 2005 vaig començar a treballar al MACBA, al Departament d'exposicions, com a coordinadora (segons d'on bufa el vent se'n diu "curadora adjunta", del meu càrrec). Els primers anys van ser de descoberta de la feina i d'aprenentatge accelerat i excitant. També perquè al mateix temps començava a desenvolupar un projecte propi, el del festival [popArb](#) [2], de manera que aplicava el que aprenia d'una banda a l'altra. Després he tingut molt més espai mental per reflexionar sobre el perquè i el com de la meva feina, i ara m'adono que hi he donat força voltes. Sóc llicenciada en Comunicació Audiovisual i tot sovint he coordinat la presentació al museu de projectes de cineastes, videoartistes i altres menes de creadors relacionats més o menys directament amb la meva suposada especialitat. A vegades em pregunto què fa que ells siguin a una banda i jo a l'altra...

Us preguntareu per què us explico aquesta batalleta. Simplement perquè crec que el que el meu mentor estava intentant és que em plantejés explorar el límit entre la creació i la gestió. I 10 anys més tard el Martí Sales (que d'explorar i traspasar límits en sap un munt) m'ha trucat per encarregar-me que escrivís quatre ratlles sobre el mateix tema.

Jo no tinc gaire clar què és un artista, o un creador, potser perquè en el món de la cultura m'interessa una mica tot i perquè he treballat amb professionals de molts gèneres diferents, i he acabat entenent que hi ha tantes tipologies de creador com de persona, és a dir, infinites. Del poc que he esclarit destacaria que són gent amb ganes d'expressar el que els passa pel cap -o per altres bandes- i que no es conformen amb fer-ho de la forma més evident, senzilla o lineal, com segurament faria la majoria, sinó que busquen el seu llenguatge, la seva forma de dir (i per tant de fer) allò que pensen o senten.

Al costat (o al davant, o al darrere, sovint a sobre i de tant en tant a sota), hi pot haver un gestor cultural intentant empènyer perquè aquest procés sigui tan feliç com sigui possible, o tingui la màxima visibilitat, o simplement que arribi a existir.

Però què passa, per exemple, entre el moment que un creador té una idea i l'instant en què un gestor (o un equip sencer) puja al carro i treballa per fer-lo possible? Doncs que molt probablement aquest creador-artista ha hagut de donar forma al projecte, pensar quin cost tindrà, amb quins professionals caldrà contactar per acabar-lo, buscar recursos per poder-lo presentar, bastir una estratègia per comunicar-lo, defensar-lo davant de jurats, comitès i altres tribunals...

Vaja, que de seguida que intentes definir aquests dos rols, la cosa se t'embolica i se't mescla de mala manera. Això una ja ho intueix de fa estoneta, però aquests dies, preparant aquest text, m'ha tornat a la memòria una [entrevista](#) [3] que em va agradar molt de fer, a la Tanit Plana, el 2012. Com que era una creadora que m'intrigava molt perquè tocava molts pals -i em semblava i em continua semblant que els toca tots bé-, vaig estar-la burxant perquè m'expliqués com treballava, fins i tot com es definia. Si voleu llegir-la sencera, crec que us pot interessar.

La seva percepció (que coincideix força amb la meva) era que la feina de l'artista té ben poc a veure amb el que encara (¿??) ens creiem una mica tots plegats, amb aquell mite de l'artista romàntic inspirat per una posta de sol corpenedora i tocat per les muses. Vaja, que darrere de tot sempre hi ha més Excel del que ensensem. Precisament, quan li vaig plantejar la qüestió de l'auto-precarització (un altre fenomen que ens uneix, als creadors i als gestors), em va respondre : "(...)Jo, per exemple, tot el pressupost de producció, que en aquest cas és molt correcte, jo el justifico amb tiquets; em diuen que no cal, però jo penso que sí. Vaig presentar una [peça](#) [4] al Santa Mònica que al final tenia l'Excel de producció. Em sembla molt important. Ja que l'art és una cosa invisible, cal mostrar les hores que s'hi inverteixen. No sé si pot servir de res, o si ha de servir. Quan articles un projecte sempre hi ha aquesta altra cara, el mecanisme, l'estructura que hi ha al darrera (...)."

Crec que això ja és així des de fa molt temps (fa 15 anys que em dedico professionalment a la gestió cultural, amb petits lapses en què he exercit el periodisme), i que segurament ara han acabat de volar pels aires les fronteres que encara quedaven entre una professió i l'altra. Principalment en el sentit que ens trobem tot sovint amb artistes autogestionats i que fins i tot fan el salt i munten les seves pròpies empreses (editorials petites, segells discogràfics, companyies teatrals) i es posen al servei d'altres. Algunes raons: hi ha molt pocs diners circulant per a segons quins àmbits de la cultura i la creació -molt pocs diners per als creadors, volem dir!-, i entre això i que les eines actuals -no en diguem més noves tecnologies, sisplau, que fem riure!- es poden manegar quasi des del mòbil, mentre passes l'escombra... També crec que ens hem enamorat del *do it yourself* anglosaxó, i ara qui és una mica inquiet i no munta alguna cosa sembla que no *moli*. Potser ens hem passat de rosca i tot.

Però bé, en tot cas el que apunto és que els gestors hauríem de pensar si ens molesta aquest suposat "intrusisme" o si hauríem d'aprendre de la forma de treballar dels creadors (saltar-nos el "sempre s'ha fet així", per exemple). Segur que hi ha arguments per defensar totes dues posicions, però estarem d'acord que un col·lectiu s'ha espavilat més que l'altre. Si els creadors ja es gestionen solets, continuem essent necessaris? On, quan, com, a quin preu? I qui ens el paga, aquest preu?

Categories: Interacció 2015

Categories: Interacció: jornades

Categories: Activitats Interacció

Tags: gestió cultural

Tags: governança cultural

Tags: treball cultural i professionals

Tags: economia de la cultura

Tags: valor públic de la cultura

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/al-darrera-sempre-hi-ha-excel>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/cerdaan>

[2] <mailto:www.poparb.cat>

[3] <http://www.nativa.cat/2012/12/sucar-el-melindro-amb-la-tanit-plana/>

[4] http://www.trans-artlaboratori.org/trans_art_08/laboratori_practic/tanit_plana/presentacio.html

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/6047>